

«تعادل» از توقف تولید خودروهای دوگانه سوز و راهکارهای کاهش ناترازی بنزین گزارش می دهد

از توسعه حمل و نقل عمومی تا تنوع بخشیدن به سبد سوخت

صفحه ۳

مدیران اقتصادی قول همکاری با تیم جدید را دادند

تحويل تورم ۵،۳۵ درصد به دولت جدید

کاهش نسبی را تجربه کرده است اما در پایان دولت سیزدهم نرخ تورم بالاتر از ۳۵ درصد باقی مانده است. دولت سیزدهم در حالی کار خود را آغاز کرد که بر اساس وعده‌های انتخاباتی مطرح شده، بنیاد تورم ابتدایه

روز گذشته مرکز آمار نرخ تورم تیر ماه را اعلام کرد. نرخ

که پس از چند ماه تأخیرهای چند روزه، در آخرین ماهی که دولت سیزدهم بر سر کار است، در روز دوم مردادماه اعلام شد. با وجود آنکه در ماه‌های گذشته، نرخ تورم

پزشکیان در دیدار اعضای ستاد استانی اش:

رضایت مردم شاخص مدیریت ما است

۲

یادداشت-۳

ویژگی‌های لازم برای وزیر جدید صمت

به عنوان کسی که بیش از ۲۰ سال تجربه در بخش‌های مختلف وزارت صنعت، معدن و تجارت داشته‌ام، شاهد خلأهای مدیریتی و کاستی‌های اجرایی بوده‌ام که به‌رغم

دلسوزی‌ها و تلاش‌های وزرای پیشین صمت، به دلیل بی‌ثباتی شدید در مهم‌ترین وزارتخانه اقتصادی کشور (۸ وزیر و سرپرست از سال ۹۶ تا ۱۴۰۳)، نبودن فرمانده واحد در بخش تولید، عدم هماهنگی سیاست‌های ارزی و تجاری، همسو نبودن بخش‌های مختلف وزارت صمت، مشکلات مربوط به تحریم، نبود وحدت رویه جهت اجرای مقادیر بخشنامه‌های صادره، بحث دنبال دار و بلاتکلیف تفکیک یا عدم تفکیک وزارتخانه و مشکلات ایجاد شده در ساختار جدید وزارت صنعت، معدن و تجارت سبب نقصان در این دستگاه مهم شده است.

با توجه به مطالب فوق به نظر می‌لازم است وزیر پیشنهادی شایسته وزارت متبوع چند ویژگی زیر را داشته باشد:

- تجربه مدیریت در وزارتخانه و آشنایی کامل به ساختار و لایه‌های وزارتخانه و سازمان‌های تابعه داشته باشد.
- حتماً تجربه کار در سطح استان داشته باشد (اهمیت مضاعف این مورد آن است که تجربه و درک ساختار تولید و تجارت استانی اثر مستقیم بر درستی یا نادرستی تصمیمات و سیاستگذاری‌های کلی دارد).
- حتماً تجربه نگاه‌های کار تولید داشته باشد.
- رویکرد دانشگاهی و علمی داشته و با محیط آکادمیک تعامل و ارتباط مستمر داشته باشد.
- به مباحث همچون انقلاب صنعتی چهارم، هوش مصنوعی، زنجیره‌های ارزش اشراف داشته باشد.
- نگاه استراتژیک و سیاست‌گذاری به تولید و تجارت داشته باشد.
- اعتقاد عملی به کار با تشکیلات و انجمن‌ها تخصصی داشته باشد.
- به تقویتی امور به استان‌ها و تشکیلات بخش خصوصی معتقد باشد.
- سلامت کامل مالی اقتصادی و اخلاقی داشته باشد.
- چنانچه فرد مورد نظر زیر ۵۰ سال و حایز ویژگی‌های بالا باشد، امتیاز ویژه برای وی محسوب می‌شود.

یادداشت-۴

کاتوزیان و فقدان الگوی توسعه پایدار

همایون کاتوزیان در مقاله‌ای، ایران را جامعه‌ای کوتاهمدت معرفی کرد. جامعه‌ای که به همه چیز به شکل کوتاهمدت می‌نگرد. به گواه تاریخ جامعه ایران مدام در حال تخریب و نوسازی بافت سیاسی و فرهنگی و اقتصادی خودش

است و به جای اینکه به یک تنه قدرتمند دانش و ریشه اقتصادی و سیاسی مشخص برسیم، در عوض به تعداد زیادی تفکرو ساختار می‌رسیم که مانند حلقه‌های کوچک یک زنجیر به هم متصل هستند. یک ساختار هزار پاره که هر یک چند صباحی بر این مرزوبوم حکومت کردند. ما یک ویژگی تاریخی را به ارث برده‌ایم و آن کوتاهمدتی بودن است. در حالی که در اروپا قدمت ساختمان‌ها به ۱۰۰ و ۱۵۰ سال هم می‌رسد (بانوسازی مداوم) در ایران ساختمان‌های ۲۰-۳۰ ساله کلنگی محسوب می‌شوند و مستعد تخریب هستند. گویی که جامعه ناگهان تیشه بر دست گرفته و تاریخ و فرهنگ و اقتصاد و سیاست را بر زمین می‌زند و دوباره سعی در ایجاد نوع بهتر آن را دارد و نتیجتاً تجربه و دانشی انباشته نمی‌شود و همیشه در حال و خطاییم و اشتباهاتمان را دوباره تکرار می‌کنیم. دوره‌های تاریخی ما باز نیک شدن به عصر کنونی کوتاه‌تر هم شده است. ساختارهای فرهنگی و سیاسی و اقتصادی در یک دوره بنا می‌شوند و در دوره دیگر از بین می‌روند. در ۳۰۰-۴۰۰ سال اخیر وضعیت زخم‌تر شده است و هر دست‌واری توسط گروهی عده‌یابود شده و یادچار تغییرات اساسی شده است. به عقیده کاتوزیان سه علت عمده باعث ایجاد این وضعیت است: ۱- بلاتکلیفی دولت‌ها؛ ۲- بلاتکلیفی در دولت‌های این کشور همواره حس می‌شده و این نااطمینانی چون ابشار، سرازیر و وارد بطن جامعه می‌شده است. در اروپا سیستم اجرایی و جایگزینی‌ها وضعیت بهتری داشته و به مرور پادشاه همواره قدرت پلامنازع کشور بوده است و هیچ کنترل‌ری بر قدرت او وجود نداشته است. همواره توانایی دست اندازی به مال و دارایی‌های آن را حتی بدون اعلام قبلی و بر اساس صلاح‌دید خود داشته. حتی جان افراد هم در امان نبوده است و این مخصوص رعیت نبوده و زور و ولایتان و خود پادشاهان را هم شامل می‌شده است. فردی امروز وزیر بود و فردا سر بریده می‌شد یا کور می‌شد و یا به تبعید واداشته می‌شد. آینده کشور همواره مهیج بوده است. مشکل انباشت و توسعه‌وقتی تا این حد بلاتکلیفی در یک سرزمین وجود داشته باشد و ساختار ماهر تباطل‌ها و ناپدید شوند، جان و...

ادامه در صفحه ۳

یادداشت-۱

ترامپ یا هریس و معادله تعامل ایران و آمریکا

به نظر ترامپی که در انتخابات ۲۰۲۴ حضور دارد با ترامپی که در سال ۲۰۲۰ و آخرین سال فعالیت‌های خود در دولت آمریکا قرار داشت قطعاً

حسن بهشتی زور

چرا که هم تحولات بین‌المللی اجبارهایی را برای او تعیین کرده و هم خود ترامپ در داخل با پرونده‌های قضایی و حقوقی بسیاری روبه‌روست. ضمن اینکه مردم آمریکا هم در انتخابات ۲۰۲۰ یک نه بزرگ به ترامپ گفتند و او را از صحنه رقابت‌های انتخاباتی خارج کردند. مجموعه این عوامل باعث شد تا تحلیلگران اعلام کنند، ترامپ متفاوتی در عرصه سیاسی آمریکا ظهور و بروز خواهد کرد. ترامپ تغییر کرده، چون اگر سیاست‌های اجرایی او موفق بود، حتماً با اختلاف می‌توانست بایتن رادر انتخابات ۲۰۲۰ شکست دهد. خود ترامپ هم آگاه شده که بسیاری از امریکاییان، ایده‌های او را قبول نداشته و خواستار تغییر آنها هستند. چند مورد ساختار شکنی‌های ترامپ مانند «اول آمریکا»، «دشمنی با خارجی‌ها»، «مقابله با ابزارهای قدرت آمریکا» در جهان مانند ناتو و... عملاً راه به جایی نبردند و مردم آمریکا با آنها مخالفت کردند. ترامپ متوجه شده که حداقل بخشی از این ایده‌های افراطی با پاسخ منفی مردم آمریکا مواجه شده، بنابراین تلاش خواهد کرد که انرژی زیادی صرف اجرای دوباره آنها نکند. در مورد راهبردهای جدید ایران هم باید اجازه داده شود مراسم تنفیذ و تحلیف معرفی کابینه چهاردهم تمام شود و بعد بدین تیم اجرایی آقای پزشکیان چگونه عمل می‌کنند. من اگر جای مسعود پزشکیان بودم از همین امروز به فکر مواجهه با سناریوهای احتمالی در هیات حاکمه آمریکا می‌افتادم. لازم است ایران همه احتمالات را در نظر بگیرد و بعد متناسب با وقوع هر احتمالی، راهبرد مناسب آن را نیز طراحی کند. مثلاً دولت ایران باید بداند اگر ترامپ پیروز شد چه باید کرد؟ اگر کاملاً هریس

توفیق یافت چه باید کرد؟ بدون شک نباید در برابر عمل انجام‌شده قرار گرفت و از قبل، باید آماده هر احتمالی بود. در بررسی معادلات هم باید دو طرف را در نظر گرفت؛ هم تغییرات در ایران مهم است و هم تغییرات در آمریکا واجد اهمیت است. به دلیل برگزاری زودهنگام انتخابات در ایران، موعد زمانی تشکیل دولت‌ها در هر دو کشور به هم نزدیک شده است. اساساً یکی از ایراداتی که راهبردهای دولت ایران در سال ۲۰۱۶ و ۲۰ در جریان انتخابات ایالات متحده داشت، این بود که تمام تخم مرغ‌های پیش‌بینی خود را سبد پیروزی کلینتون گذاشت و بی‌احتمالی نسبت به پیروزی ترامپ در نظر نگرفته بود. این رویکرد غلط در انتخابات ۲۰۲۴ نباید تکرار شود. حتی اگر ترامپ شانس بالایی داشته باشد و هریس شانس پایینی، یا بالعکس، باید سناریوهای هر دو احتمال تدارک دیده شود. در یک چنین شکاکشی ایران باید مناسبات ارتباطی تازه‌ای با آژانس و کشورهای اروپایی هم در نظر بگیرد. ایران در مواجهه با آژانس باید ۲ پرسش مطرح شده از سوی آژانس پاسخ دهد. امیدوارم دولت پزشکیان همانطور که ۲ سوال قبلی را پاسخ داده در این برهه هم به ابهامات مدنظر آژانس پاسخ دهد. در واقع باید به فکر معاملات تازه با آژانس هم باشیم. پاسخ دادن به ابهامات آژانس باعث می‌شود، بهانه‌ای دست اتحادیه اروپا خارج شود. نباید فراموش کرد که اروپا به دنبال آن است که در زمان غروب برجام ۲۷ مهر ۱۴۰۴ است، مکاتیم‌ماشه را فعال کنند. اگر ایران مشکلات خود را سریعتر با آژانس حل کند (که کاملاً قابل حل است) کار به راه اندازی مکاتیم‌ماشه نمی‌رسد. در مجموع به نظر می‌رسد، ایران باید کار و تعامل با آژانس را چه رئیس‌جمهور آمریکا کاملاً هریس باشد، چه ترامپ و چه هر چهره دیگری ادامه دهد. این نفع ایران است که مسائل خود با آژانس را حل و فصل کرده و به تعامل با آژانس دست پیدا کند. پاسخ دادن به پرسش‌های آژانس نه تنها برای ایران دشوار نیست بلکه به راحتی می‌تواند این ابهامات را پاسخ دهد. از سوی دیگر مذاکراتی دو جانبه‌ای که میان ایران و آمریکا انجام می‌شود باید در دورنمای آینده هم تداوم یابد. اهمیت این گفت‌وگوها در آن است که پای شخص ثالثی را به میان نمی‌کشند و دو طرف می‌توانند موارد مد نظر خود را مطرح کنند تا زمینه دستیابی به یک تعامل فراهم شود.

یادداشت-۵

پیکره حوزه عمومی را ترمیم کنید

اگر بخواهم تنها یک مطالبه از رئیس‌جمهور منتخب را فریاد بزنم و به ضرورت آن تأکید کنم، ترمیم پیکره حوزه عمومی در جامعه فعلی ایران است. عناصر تشکیل‌دهنده حوزه عمومی در ایران کنونی

سجاد بهزادی

است. ما از رئیس‌جمهور منتخب می‌خواهیم که حوزه عمومی را به‌خاطر تقویت نهادهای مدنی احیا کند و عناصر آن را به‌متن برگرداند. اما عناصر حوزه عمومی که در فضای اجتماعی ایران ما به‌شدت تضعیف شده است چیست؟ هابرماس «کرامت انسانی، گفت‌وگو و عقلانیت» را سه عنصر اصلی حوزه عمومی می‌داند. جامعه ایران دیگر گفت‌وگو محور نیست و عرصه فکر، گفت‌وگو و استدلال در جامعه با تنش کوبه‌سابقه‌ای روبه‌روست. کنشگری و رفتارهای منتقدانه، پر هزینه‌تر شده و گویی مسیر توسعه به بن‌بست رسیده است. رئیس‌جمهور منتخب می‌بایست پیکره حوزه عمومی در جامعه ایران را خیلی زود ترمیم کند و زمینه‌های تغفل و کنشگری مدنی را فراهم آورد. بدون شک، این مسیر برای تحقق شعارهای رئیس‌جمهور نیز کم هزینه‌ترین و بهترین راه ممکن خواهد بود و اما چرا گفتمان حوزه عمومی برای توسعه یک جامعه بسیار ضروری است و ایران امروز بیش از هر زمان دیگر به این گفتمان نیاز دارد؟ اقتدار سیاسی طی سه سال گذشته، به شکلی متفاوت در یک‌دست‌سازی نظام حکمرانی کشور ظهور کرد. به‌شدت تضعیف شده است حوزه سرمایه‌گذاری خارجی، یک میلیون و ۱۶۸ هزار شغل جدید ایجاد شده است، یعنی به‌طور متوسط کمتر ۳۹۰ هزار شغل در سال! وزیر اقتصاد نیز گفت در حوزه سرمایه‌گذاری خارجی، شکستن رکورد ۱۶ ساله سرمایه‌گذاری خارجی و رشد ۱۳ برابری سرمایه‌گذاری‌های مصوب معتبر به نسبت دولت گذشته و آغاز به کار ۷۵۰ طرح ارزشی قریب به ۱۲ میلیارد دلار در طول دولت مردمی انجام شد. ولی آمار وزیر اقتصاد فقط مربوط به ارزش مجوزهای صادر شده است و نه میزان سرمایه‌گذاری خارجی «تحقق یافته» و عملاً وارد اقتصاد ایران شده است. و باید وزیر اقتصاد به «شروع به کار» ۷۵۰ طرح ۱۲ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری نمی‌تواند صحت داشته باشد. طبق گزارش بانک جهانی، کل سرمایه‌گذاری خارجی جذب شده طی ۳ سال گذشته کمتر از ۵ میلیارد دلار بوده که فاصله زیادی با گزارش رسمی وزیر اقتصاد دارد. وزیر اقتصاد همچنین در حوزه خصوصی‌سازی؛ به واگذاری بزرگ ۱۲ درصد هلدینگ پتروشیمی خلیج فارس که بزرگ‌ترین واگذاری تاریخ کشور با ۱۰۸ همت است، اشاره کرد در صورتی که این واگذاری به مفهوم واقعی، «خصوصی‌سازی» تلقی نمی‌شود. بدین‌راش وزیر را نیز در گزارش خود به افزایش ۷۶۷ درصدی «ولیت‌های جامعه به کناری گذاشته شدند. هوایی اشاره و آن را نشان‌دهنده «رشد گردشگری» نامید. در صورتی که، با توجه به استمرار کمبود شدید ناوگان هوایی حتی برای سفرهای داخلی، ادعای ۷۶۷ درصد افزایش در سفرهای بین‌المللی، بسیار بعید به نظر می‌رسد. رئیس سازمان برنامه و بودجه نیز افزایش هزینه مصرف نهایی بخش خصوصی و مردم از ۱۸ درصد در دهه ۹۰ به ۷۸ درصد در سه سال گذشته را گواها «بر خوراری مردم از ثمرات رشد اقتصادی» دانست! واقعاً تصور مسوولان اقتصادی دولت سیزدهم از «بر خوراری مردم از ثمرات رشد اقتصادی است» چیست؟

ادامه در صفحه ۶

مسکن کارگری از وعده تاجرا رویای زندگی بهتر یا کابوس فقر

نرخ بدمسکنی در سال ۱۴۰۳ به ۵۵ درصد رسیده است

صفحه ۸

دبیر کار گروه کنترل بازار املاک:

معاملات غیررئالی در بازار مسکن جریمه دارد

ممنوعیت معاملات ملکی با سکه و طلا

نهمیناسبات درون بازار مسکن سراغ گرفت. علت ممنوعیت استفاده از سکه و طلا در معاملات ملکی، به گفته یاسر دستمالچیان دبیر کار گروه تنظیم و کنترل بازار املاک و مستغلات، مبارزه با «پولشویی» است. این در حالی است که بافت بسیار پادارزش پول ملی و همزمان جهش قیمت مسکن و رکود در این بازار، «بهار» ملک با کالاهایی نظیر

گروه راه و شهرسازی | گرچه تا پیش از این، انجام معاملات ملکی با ارزهای خارجی و ارزهای دیجیتال از سوی مسوولان ممنوع شده بود اما دیروز دبیر کار گروه کنترل بازار املاک، دامنه این ممنوعیت را به انجام معامله ملکی با استفاده از سکه و طلا گسترش داد. اگر ریشه ممنوعیت انجام معاملات ملکی با ارزهای خارجی یا ارزهای دیجیتال را در مسائل و چالش‌های اقتصاد ایران و

اتاق ایران اعلام کرد

رفع ابهامات از مصوبه ارزی واردکنندگان

دبیر خانه شورای گفت‌وگو، موضوع را در دستور کار قرار داد که در نهایت نیز مصوبه مورد بازنگری و اصلاح قرار گرفت. طبق آنچه که اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران، اعلام کرده است، مصوبه هیات وزیران پیرامون دریافت مابه‌التفاوت ارز از واردکنندگان، ابهامات قابل توجهی داشته که اجرای آن را دشوار و پیچیده می‌کرد؛ ضمن اینکه طبق بخشنامه ۲۳ اسفند ۱۴۰۲ بانک مرکزی، رفع تعهد ارزی کلیه کالاهای وارد شده طی آن بازه ۶۰ روزه، برای هر یک از ثبت سفارش‌ها مربوط به واردات، دو ماکول و منوط به تأیید توزیع کالا از جانب وزارت خانه‌های مربوطه از...

در پی مباحثی که پیرامون مصوبه‌های دولت مبنی بر دریافت مابه‌التفاوت ارز واردات کالاهای وارد شده در بازه ۱۰ دی ماه ۱۴۰۱ ابتدای فروردین ماه سال گذشته، قائم مقام دبیر شورای گفت‌وگو دولت و بخش خصوصی، از رفع ابهامات این مصوبه خبر داد. کیوان کاشفی در رابطه با لزوم دریافت مابه‌التفاوت ارز از واردات تمام کالاهایی که از ۱۰ دی ماه ۱۴۰۱ تا اول فروردین ۱۴۰۲ وارد کشور شده‌اند و ابهاماتی که در این رابطه وجود داشته است، اظهار کرد: بر اساس اعتراض واردکنندگان نسبت به مبهم بودن این مصوبه و در نتیجه غیر اجرایی بودن آن...

یادداشت-۶

تاملی در کارنامه اقتصادی دولت سیزدهم

در آخرین جلسه هیات دولت سیزدهم ۳۱ تیرماه، اعضای هیات دولت گزارش عملکرد خود را ارائه دادند. در این یادداشت مروری بر عملکرد دولت سیزدهم در حوزه اقتصاد بر

رضا پاکدامن

اساس گزارش رسمی ارائه شده خواهم داشت. وزیر راه گفت: سالانه یک میلیون فرصت شغلی در دولت سیزدهم ایجاد شد، به‌طوری که بر اساس آمارهای رسمی نرخ بیکاری در این دولت با کاهش ۱۹ درصدی به عدد ۷/۷ درصد رسید که یک رکورد تاریخی محسوب می‌شود. ولی طبق گزارش‌های فصلی مرکز آمار، از بهار ۱۴۰۰ تا بهار ۱۴۰۳، جمعاً یک میلیون و ۱۶۸ هزار شغل جدید ایجاد شده است، یعنی به‌طور متوسط کمتر ۳۹۰ هزار شغل در سال! وزیر اقتصاد نیز گفت در حوزه سرمایه‌گذاری خارجی، شکستن رکورد ۱۶ ساله سرمایه‌گذاری خارجی و رشد ۱۳ برابری سرمایه‌گذاری‌های مصوب معتبر به نسبت دولت گذشته و آغاز به کار ۷۵۰ طرح ارزشی قریب به ۱۲ میلیارد دلار در طول دولت مردمی انجام شد. ولی آمار وزیر اقتصاد فقط مربوط به ارزش مجوزهای صادر شده است و نه میزان سرمایه‌گذاری خارجی «تحقق یافته» و عملاً وارد اقتصاد ایران شده است. و باید وزیر اقتصاد به «شروع به کار» ۷۵۰ طرح ۱۲ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری نمی‌تواند صحت داشته باشد. طبق گزارش بانک جهانی، کل سرمایه‌گذاری خارجی جذب شده طی ۳ سال گذشته کمتر از ۵ میلیارد دلار بوده که فاصله زیادی با گزارش رسمی وزیر اقتصاد دارد. وزیر اقتصاد همچنین در حوزه خصوصی‌سازی؛ به واگذاری بزرگ ۱۲ درصد هلدینگ پتروشیمی خلیج فارس که بزرگ‌ترین واگذاری تاریخ کشور با ۱۰۸ همت است، اشاره کرد در صورتی که این واگذاری به مفهوم واقعی، «خصوصی‌سازی» تلقی نمی‌شود. بدین‌راش وزیر را نیز در گزارش خود به افزایش ۷۶۷ درصدی «ولیت‌های جامعه به کناری گذاشته شدند. هوایی اشاره و آن را نشان‌دهنده «رشد گردشگری» نامید. در صورتی که، با توجه به استمرار کمبود شدید ناوگان هوایی حتی برای سفرهای داخلی، ادعای ۷۶۷ درصد افزایش در سفرهای بین‌المللی، بسیار بعید به نظر می‌رسد. رئیس سازمان برنامه و بودجه نیز افزایش هزینه مصرف نهایی بخش خصوصی و مردم از ۱۸ درصد در دهه ۹۰ به ۷۸ درصد در سه سال گذشته را گواها «بر خوراری مردم از ثمرات رشد اقتصادی» دانست! واقعاً تصور مسوولان اقتصادی دولت سیزدهم از «بر خوراری مردم از ثمرات رشد اقتصادی است» چیست؟

ادامه در صفحه ۶